

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect
“PROETIC: ETICĂ + TRANSPARENTĂ + INTEGRITATE - CORUPȚIE”
UAT Municipiul Ploiești

MANUAL DE BUNE PRACTICI
În vederea creșterii transparenței, eticii și integrității în
administrația publică locală

Mai 2019

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

CUPRINS

Introducere

Cap.1 - Context legislativ - creșterea transparenței, eticii și integrității în administrația publică locală

- 1.1. Cadrul general privind promovarea valorilor etice în administrația publică și/sau mecanisme externe de evaluare la nivel internațional și european
- 1.2. Cadrul legislativ internațional și european
- 1.3. Cadrul legislativ național

Cap. 2 - Modele de succes pentru consolidarea mediului etic și de integritate în administrația publică locală

- 2.1. Mecanisme și practici internaționale și europene
- 2.2. Ghiduri de bune practici UNDP
- 2.3. Studii de bune practici

Cap. 3 - Dezvoltare durabilă - Agenda 2030

Cap. 4 - Egalitatea de șanse și tratament

Cap. 5 - Recomandări de bune practici pentru UAT Municipiul Ploiești

- 5.1. Coordonarea eforturilor de prevenire și combatere a corupției
- 5.2. Implicarea societății civile în lupta cu corupția pentru prevenirea și combaterea corupției
- 5.3. Creșterea conștientizării cetățenilor privind prevenirea și combaterea corupției
- 5.4. Transparența decizională în actul administrativ ca factor de prevenire a corupției
- 5.5. Digitalizarea sau democrația electronică
- 5.6. Măsurarea, evaluarea și monitorizarea implementării măsurilor de prevenire și combatere a corupției

Concluzii

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Introducere

„Administrația publică din România, atât la nivel central cât și la nivel local, a trecut prin transformări majore începând cu 1989, culminând cu aderarea la Uniunea Europeană în 2007, proces care a condus la conectarea administrației publice la mecanismele europene de guvernare și la corelarea cu alte administrații din statele membre UE. În pofida evoluțiilor pozitive înregistrate, aceasta prezintă în continuare o serie de deficiențe, în principal în termeni de eficiență, eficacitate și imagine, care se reflectă în principal într-o cultură organizațională conservatoare, concentrată mai mult pe latura formală a activității administrației. Preocuparea redusă față de impactul real al rezultatelor sale asupra societății și implicarea insuficientă a partenerilor (mediul academic, de afaceri, societate civilă, parteneri sociali relevanți) în cadrul procesului decizional generează un anumit grad de neîncredere între funcționari și cetățeni, pe de o parte, precum și între funcționari și decidenții politici pe de altă parte.”¹

Administrația publică reprezintă un sector de o importanță majoră, întrucât așteptările cetățenilor cu privire la cei care lucrează în serviciul public sunt strâns legate de modul în care este percepută funcționarea statului, de nivelul încrederii în sistemul public, de funcționarea optimă a instituțiilor în acord cu necesitățile societății. Din această perspectivă, administrația publică trebuie să funcționeze în baza unor principii și valori legate de integritate, imparțialitate, supremația interesului public, responsabilitate, răspundere și nu în ultimul rând, transparență.

Astfel, asigurarea transparenței, eticii și integrității, precum și prevenirea și combaterea corupției constituie o prioritate la nivelul administrației publice locale, drept pentru care se manifestă o preocupare constantă de îmbunătățire a calității actului administrativ prin introducerea unor măsuri eficiente de diminuare a fenomenului de corupție.

Integritatea, transparența și responsabilitatea administrației față de comunitate sunt elemente care fundamentează încrederea comunității în instituții. Imaginea de administrație coruptă subminează încrederea publicului în instituțiile afectate de acest flagel și îndepărtează cetățenii de la orice act de implicare și participare la guvernare.

---

¹ HG nr 909/2014 privind aprobarea Strategiei pentru consolidarea implementării administrației publice 2014 – 2020 și constituirea Comitetului Național pentru coordonarea Strategiei pentru consolidarea administrației publice 2014 - 2020, Anexa 1, pg.8.

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferență!**

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Așadar, corupția dacă este generalizată, nu afectează doar calitatea serviciilor publice, ci are capacitatea de a decredibiliza chiar sistemul de organizare a societății pe principiile statului de drept și ale democrației reprezentative.

Proiectul **PROETIC: ETICĂ + TRANSPARENȚĂ + INTEGRITATE - CORUPȚIE** are ca obiectiv general creșterea transparenței, eticii și integrității la nivelul Municipiului Ploiești, prin implementarea de măsuri de prevenire a corupției, creșterea nivelului de educație anticorupție a personalului, precum și prin aplicarea normelor, măsurilor și procedurilor în materie de etică, integritate și anticorupție reglementate la nivelul instituțiilor publice.

Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

1. Dezvoltarea și implementarea de mecanisme și proceduri în vederea asigurării transparenței, eticii și integrității la nivelul Municipiului Ploiești;
2. Dezvoltarea și implementarea de acțiuni și măsuri în vederea prevenirii și combaterea corupției, prin promovarea dialogului cu societatea civilă și creșterea gradului de educație anticorupție în Municipiul Ploiești;
3. Creșterea nivelului de cunoștințe și competențe a 40 de persoane din personalul Municipiului Ploiești, în vederea prevenirii corupției, creșterii transparenței, eticii și integrității.

Proiectul propune măsuri și acțiuni în vederea creșterii transparenței, eticii și integrității, precum și combaterea corupției la nivelul Municipiului Ploiești, în conformitate cu prevederile Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020. Pentru instituțiile publice, transparența, etică, integritatea și prevenirea corupției, pot fi considerate fundamentul pentru asigurarea sau creșterea satisfacției cetățenilor sau a consumatorilor de servicii publice.

Prezentul manual de bune practici își propune să contribuie la creșterea gradului de informare a personalului din cadrul Municipiului Ploiești în privința tehnicilor de lucru moderne aplicate în instituțiile publice din alte state membre UE, a unor instrumente și informații utile de lucru pentru asigurarea transparenței, eticii și integrității la nivelul unei administrații publice.

“Transparența și responsabilitatea sunt fără îndoială, cele mai importante ingrediente pentru reducerea la minimum a corupției. Alte elemente esențiale în acest sens

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

sunt integritatea în alegeri și un regim transparent și responsabil de finanțare a partidelor politice.

Urmărirea penală efectivă a cazurilor de corupție, procesele echitabile și aplicarea fermă a unor pedepse disuasive pentru infracțiunile legate de corupție sunt de importanță majoră în promovarea prevenirii.

O protecție juridică eficientă a denunțătorilor și prezența mass-mediei independente și a societății civile reprezintă părți esențiale ale unui cadru anticorupție de succes.”²

---

² 2011, SEMESTRUL EUROPEAN -FIȘĂ TEMATICĂ LUPTA ÎMPOTRIVA CORUPȚIE, pg 11

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Cap.1 - Context legislativ - creșterea transparenței, eticii și integrității în administrația publică locală

Corupția este un obstacol în calea creșterii economice. Prin deturnarea resurselor de la rezultatele productive din punct de vedere economic, aceasta subminează eficiența cheltuielilor publice. În plus, mai ales atunci când resursele publice sunt limitate, corupția subminează sustenabilitatea bugetelor publice și reduce fondurile publice destinate investițiilor. În scenariile de deficit, costul serviciului acelei părți a datoriei care rezultă din corupție are un impact suplimentar pe termen lung asupra fondurilor publice.

Administrația publică reprezintă un domeniu de importanță majoră, întrucât așteptările cetățenilor cu privire la cei care sunt angajați în serviciul public sunt strâns legate de modul în care este percepută funcționarea statului, de nivelul încrederii în sistemul public, de funcționarea optimă a instituțiilor în acord cu necesitățile societății. Din această perspectivă, administrația publică trebuie să funcționeze în baza unor principii și valori legate de integritate, imparțialitate, supremația interesului public, responsabilitate, răspundere și nu în ultimul rând, transparență.

Astfel, prevenirea și combaterea corupției constituie o prioritate pentru societatea românească în general, pentru autoritățile administrației publice locale în special, drept pentru care, se manifestă o preocupare constantă de îmbunătățire a calității actului administrativ prin introducerea unor măsuri eficiente de diminuare a fenomenului de corupție.

1.1. Cadrul general privind promovarea valorilor etice în administrația publică și/sau mecanisme externe de evaluare la nivel internațional și european

La nivelul Organizația Națiunilor Unite (ONU) în 1975 a fost abordată pentru prima dată în mod instituțional chestiunea practicilor corupte în tranzacțiile comerciale internaționale, prin adoptarea Rezoluției 3514 a Adunării Generale a Națiunilor Unite. Este de menționat și Codul de conduită pentru responsabili cu aplicarea legilor în vigoare încă din 1979.

UNCAC - Convenția Națiunilor Unite Împotriva Corupției este primul instrument universal și global privind cooperarea transnațională dintre state în vederea eradicării fenomenului de corupție, a fost adoptat de Adunarea Generală a Națiunilor Unite prin

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Rezoluția nr. 58/4 din 31 octombrie 2003 și a fost ratificat de România prin Legea nr. 365/2004 pentru ratificarea Convenției Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003.

Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) este o organizație internațională a acelor națiuni dezvoltate care acceptă principiile democrației reprezentative și a economiei de piață libere este implicată în reducerea corupției în cadrul tranzacțiilor internaționale și în menținerea integrității sistemului financiar.

Rețeaua de combatere a corupției (ACN) este un program regional de informare al Grupului de lucru al OCDE privind mita. ACN este deschisă țărilor din Europa de Est și Asia Centrală. Principalele contrapartide sunt guvernele naționale și autoritățile anticorupție ale țărilor participante. Societatea civilă, sectorul de afaceri, organizațiile internaționale și instituțiile financiare internaționale, precum și alte țări participă activ la ACN.

Banca Mondială s-a angajat să lupte împotriva corupției în proiectele finanțate de Bancă prin activitatea la nivel de Vicepreședinte de Integritate. În domeniul anticorupției, Banca a identificat corupția ca fiind unul din cele mai mari obstacole în calea dezvoltării economice și sociale. Ea subminează dezvoltarea prin distorsionarea dreptului legii și a stabilirii fundației instituționale de care creșterea economică depinde.

Abordarea băncii în combaterea corupției combină o politică proactivă de anticipare și evitare a riscurilor în proiectele proprii, cu angajamentul de a ajuta clienții și părțile interesate să identifice și să combată corupția la nivel național și internațional.

Academia Internațională Anticorupție (IACĂ) reprezintă o inițiativă comună a Biroului Organizației Națiunilor Unite de luptă împotriva drogurilor și criminalității, a Austriei și Biroului European de Luptă împotriva Fraudelor, pentru înființarea unui centru de excelență în domeniul educației, pregătirii profesionale, cooperării și studiului academic în domeniul anticorupției.

Acordul pentru înființarea IACA - organizație internațională, a fost semnat la Viena, la 2-3 septembrie 2010, de către 35 de state membre ONU și de o organizație internațională (European Public Law Organization).

IACA numără acum 56 de state părți și 53 de state semnatare, iar implicarea României, ca stat membru fondator, în activitatea Academiei Internaționale Anticorupție (IACA)

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

se realizează prin Ministerul Justiției și Ministerul Afacerilor Interne.

Transparency Internațional (TI) este o rețea globală care include peste 100 de filiale locale, care își desfășoară activitatea la nivel național, colaborând cu instituții publice, societatea civilă, mediul de afaceri și mass-media pentru a promova transparența în alegeri, administrație publică, achiziții publice și afaceri.

Transparency International are preocupare în cercetare și asistență în domeniul transparenței decizionale în administrația publică, conduita demnitarilor și funcționarilor publici, percepția privind fenomenul corupției pe glob.

La nivel european, Consiliul Europei este o organizație internațională, interguvernamentală și regională creată la 5 mai 1949 și care acționează pe întregul continent european, în sensul promovării democrației și a drepturilor omului. De asemenea, el elaborează în cele 47 de state membre răspunsuri comune la provocările sociale, culturale și juridice.

Este de remarcă Programul de Acțiune împotriva corupției realizat în 1995 de către Grupul multidisciplinar de studiu al corupției și supus aprobării Comitetului Miniștrilor Consiliului Europei în 1996. Acest program cuprinde aspecte de drept civil, penal, administrativ și constituțional, dar și referiri la subiecte precum: finanțarea partidelor politice, activitatea de lobby, mass-media și rolul ei în lupta împotriva corupției, activitățile de cercetare, instruire și schimb de experiență în această direcție.

GRECO - Grupul de State împotriva Corupției este mecanismul Consiliului Europei de prevenire și combatere a corupției, înființat în anul 1999, pentru a-i ajuta pe membrii săi (49 de membri, dintre care 48 de state europene și SUA) să lupte împotriva corupției prin intermediul unui proces dinamic de evaluare reciprocă.

EPAC - Parteneri Europeni Împotriva Corupției este o organizație ce face parte din organismele Uniunii Europene de monitorizare și control a unităților de poliție și anticorupție.

Organizația are sediul în Austria și este finanțată din fondurile Uniunii Europene, membrii săi fiind autorități anticorupție sau agenții de monitorizare și control a unităților de poliție din statele Uniunii Europene și Consiliului Europei. EACN - Rețeaua Punctelor de Contact Anticorupție <http://www.epac.at/about/eacn>

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Înființată în 2008, această rețea a punctelor de contact este organizată pe structurile existente EPAC cu scopul de a desfășura activități simultane, de a menține un cost scăzut, de a avea structuri simple și mai bine direcționate pe cât posibil.

Rețeaua este formată din autorități și structuri ale statelor membre ale Uniunii Europene care au în atribuții prevenirea și combaterea corupției. Membrii sunt desemnați de către statele membre iar rețeaua se organizează pornind de la colaborarea informală existentă la nivelul EPAC.

RAI - Inițiativa Internațională Anticorupție a fost înființată la Sarajevo, în februarie 2000, sub denumirea Inițiativa Anticorupție a Pactului de Stabilitate, organizație care are drept scop combaterea corupției sub toate formele - unul dintre cele mai mari amenințări la adresa dezvoltării țărilor din Europa de Sud-Est.

Inițiativa Anticorupție a Pactului de Stabilitate asigură o abordare multidisciplinară a luptei împotriva corupției, vizând aspecte precum: adoptarea instrumentelor legale internaționale, promovarea bunei guvernări, consolidarea statului de drept, promovarea transparenței și integrității în domeniul afacerilor, precum și dezvoltarea unei societăți civile active. Totodată, conferă tuturor partenerilor săi un cadru general pentru coordonarea, optimizarea eforturilor și dialogul permanent cu comunitatea donatorilor.

RAI are 9 țări membre din regiune, și anume: Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Macedonia, Muntenegru, România și Serbia.

1.2. Cadrul legislativ internațional și european

Organizația Națiunilor Unite, Consiliul Europei și Uniunea Europeană au instituit standarde internaționale pentru prevenirea și incriminarea corupției. Multe state membre au introdus reforme legislative substanțiale, ca răspuns la aceste standarde, pentru eficientizarea procedurilor de prevenire și consolidarea dispozițiilor anticorupție (acestea includ o mai bună definiție a infracțiunilor, aplicarea unor sancțiuni mai severe în unele cazuri și instaurarea unor proceduri accelerate).

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Principalele acte normative în domeniu, ratificate sau în curs de ratificare sunt:

- Convenția Națiunilor Unite Împotriva Corupției (UNCAC), ratificată de România prin Legea numărul 365/2004; Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției (UNCAC) a intrat în vigoare în decembrie 2005, iar UE i s-a alăturat în septembrie 2008¹⁷. Conferința statelor părți la UNCAC a adoptat mandatul mecanismului de revizuire a procesului de aplicare a UNCAC în noiembrie 2009. Uniunea Europeană sprijină implicarea societății civile și transparența constatărilor evaluărilor efectuate în baza acestui mecanism;
- OECD - Convenția privind combaterea mituirii funcționarilor publici străini în tranzacțiile comerciale internaționale (intrată în vigoare la data de 15 feb. 1999);
- Consiliul Europei - Convenția Civilă Privind Corupția (a fost adoptată în 1999), ratificată de România prin Legea 147/2002;
- Consiliul Europei - Convenția Penală privind Corupția (adoptată în 1999), ratificată de România prin Legea 27/2002; Consiliul Europei - Convenția Civilă privind Corupția (adoptată în 1999), ratificată de România prin Legea 147/2002;
- Recomandarea nr. 10/2000 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind Codul de conduită pentru funcționarii publici;
- Recomandarea nr. 60/1999 privind integritatea politică a reprezentanților aleși locali și regionali;
- Recomandarea Rec (2003) 4 a Comitetului de Miniștri pentru statele membre cu privire la regulile generale contra corupției în finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale’
- Recomandarea CM/Rec(2014)7 din 30 aprilie 2014 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, referitoare la protecția avertizorilor;
- Decizia-cadru 2003/568/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind combaterea corupției în sectorul privat;
- Directiva 95/2014 de modificare a prevederilor Directivei nr. 34/2013 privind situațiile financiare, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi. Directiva introduce obligativitatea raportării informațiilor non-financiare;
- Directiva 42/ 2014 a Parlamentului European și a Consiliului privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană;
- Directiva 849/2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei;

- Directiva 1371/2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal;
- Mecanismul de Cooperare și Verificare (MCV) a fost instituit odată cu aderarea României la Uniunea Europeană, când aceasta mai avea încă de înregistrat progrese în ceea ce privește reforma sistemului judiciar, corupția și crima organizată; MCV este destinat asigurării unui proces de aderare armonios și protejării politicilor și instituțiilor europene.

1.3. Cadrul legislativ național

Strategia Națională Anticorupție 2012-2015 (SNA), în corelare cu MCV și politicile sectoriale de integritate, a produs pentru prima oară în istoria politicilor publice în materie, o schimbare de substanță în ceea ce privește eficiența măsurilor propuse. Documentul strategic a fost elaborat în scopul consolidării politicii generale anticorupție și a subliniat necesitatea creșterii încrederii publicului în administrația publică și a alocării unor resurse adecvate pentru o funcționare eficientă a instituțiilor publice în serviciul cetățeanului.

Strategia Națională Anticorupție 2016-2020, are ca scop promovarea integrității, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public, aprobată prin H.G. Nr. 583/2016, prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și instituțional în vederea prevenirii corupției în România. Documentul are un caracter multidisciplinar și este adresat tuturor instituțiilor publice reprezentând puterea executivă, legislativă și judecătorească, autorităților publice locale, mediului de afaceri și societății civile.

La nivel național contextul legislativ privind **creșterea transparenței, eticii și integrității în administrația publică locală** reiese din următoarele acte normative :

- Constituția României;
- Legea administrației publice locale nr. 215/2001 (*republicată), cu modificările și completările ulterioare;

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- Legea nr. 188/1999 (*republicată) privind Statutul funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 53/2003 Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 7/2004 (*republicată) privind Codul de conduită a funcționarilor publici;
- Legea nr. 477/2004 privind Codul de conduită a personalului contractual din autoritățile și instituțiile publice;
- Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative;
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 78 din 8 mai 2000 (actualizată) pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție;
- Legea nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului său a funcției;
- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările ulterioare;
- Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii;
- Codul Penal din 17 iulie 2009 (actualizat);
- Legea nr. 78 din 8 mai 2000 (actualizată) pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție;
- Legea nr. 393 din 28 septembrie 2004 (actualizată) privind Statutul aleșilor locali;
- Hotărârea Guvernului nr. 909/2014 privind aprobarea Strategiei pentru consolidarea administrației publice 2014 - 2020 și constituirea Comitetului Național pentru coordonarea implementării Strategiei pentru consolidarea administrației publice 2014 - 2020, cu modificările și completările ulterioare;
- H.G. nr. 583/2016 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

perioada 2016 - 2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public;

- Hotărârea Guvernului nr. 1076/2014 pentru aprobarea Strategiei privind mai bună reglementare 2014 -2020, cu modificările și completările ulterioare;
- H.G. nr. 1723/2004 privind aprobarea Programului de măsuri pentru combaterea birocrăției în activitatea de relații cu publicul, cu modificările și completările ulterioare;
- H.G. nr. 1344/2007 privind normele de organizare și funcționare a comisiilor de disciplină;
- Ordinul Secretarului General al Guvernului nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare;

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Cap. 2 - Modele de succes pentru consolidarea mediului etic și de integritate în administrația publică locală

2.1. Mecanisme și practici internaționale și europene

Există un puternic consens internațional cum corupția nu poate fi abordată doar prin acțiuni represive și că sunt necesare o mare varietate de măsuri pentru eradicarea condițiilor care au dus la apariția acesteia. În prezent, elementele de prevenire și de sensibilizare au fost bine stabilite în standardele internaționale.

Consiliul Europei în documentul: „Douăzeci de principii directe pentru lupta împotriva corupției” începe cu prevederea: "să ia măsuri eficiente pentru prevenirea corupției și în acest sens, să sensibilizeze publicul și să promoveze comportamentul etic"³. De asemenea, unele dintre celelalte principii sunt de natură preventivă. De exemplu, Principiul 9 prevede asigurarea "organizării, funcționării și luării deciziilor proceselor administrațiilor publice care iau în considerare nevoia de prevenire a corupției, în special prin asigurarea unei transparențe cât mai stricte în concordanță cu necesitatea de a obține eficacitate". Ideea de a preveni corupția prin ridicarea nivelului de conștientizare a publicului și promovarea valorilor etice este o parte a raționamentului din spatele Recomandării nr. R (2000) 10 a Consiliului de Miniștri către statele membre privind codurile de conduită pentru funcționarii publici (Recomandarea privind codurile de conduită)⁴

Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției (UNCAC) este prima convenție internațională care stabilește standarde globale în domeniul prevenirii corupției. În partea a II-a a UNCAC - Măsuri Preventive, Părțile - state sunt obligate să dezvolte și să mențină politici și măsuri eficiente de prevenire a corupției.

UNCAC conține un număr de cerințe obligatorii privind prevenirea corupției:

- să adopte măsuri care să promoveze transparența și integritatea în sectorul public,

---

³ The Council of Europe, the Council of Ministers, Resolution (97) 24 On the Twenty Guiding Principles for the Fight against Corruption.

<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=593789>

⁴ Recommendation No. R (2000) 10 of the Committee of Ministers to Member states on codes of conduct for public officials. <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=353945>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- asigurarea sistemelor adecvate de achiziții publice,
- să promoveze transparența și responsabilitatea în gestionarea finanțelor publice,
- să promoveze integritatea în sistemul judiciar și să ia măsuri menite să prevină corupția implicând sectorul privat, inclusiv îmbunătățirea standardelor de contabilitate și de audit,
- asigurarea unui regim de reglementare și supraveghere adecvat pentru prevenirea și detectarea activităților de spălare de bani, și
- să implice societatea civilă în eforturile de combatere a corupției și să difuzeze informații cu privire la corupție.

În plus, UNCAC include măsuri preventive⁵ pe care Statele - Părți au obligația să le respecte, inclusiv:

- politici și practici transparente de angajare bazate pe merite, remunerarea adecvată în sectorul public, educația și formarea funcționarilor publici,
- transparența finanțării partidelor politice, prevenirea conflictului de interese în sectorul public,
- coduri sau standarde de conduită pentru funcționarii publici,
- facilitarea raportării corupției de către funcționarii publici,
- declarații de avere ale funcționarilor publici.

Politicile preventive ale Uniunii Europene acoperă și ele o mare varietate de aspecte, cum ar fi norme etice clare, măsuri de sensibilizare, formarea unei culturi a integrității în diverse organizații, discursuri ferme ale cadrelor de conducere cu privire la aspecte legate de integritate, mecanisme eficiente de control intern, transparență, acces ușor la informații de interes public, sisteme eficiente de evaluare a rezultatelor instituțiilor publice etc. Raportul Anticorupție al Uniunii Europene⁶ din 2014 prezintă toate aceste aspecte precum și progresele înregistrate de statele membre.

Raportul Aticorupție în Uniunea Europeană remarca faptul că la nivel regional și local riscul corupției este mai ridicat, deoarece verificările și controalele interne sunt mai

---

⁵ Source: UNCAC, http://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50026_E.pdf

⁶ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:058aacf0-d9b7-11e3-8cd4-01aa75ed71a1.0005.04/DOC_2&format=PDF

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

slabe decât la nivel central. Raportul subliniază faptul că „Există variații considerabile între statele membre în ceea ce privește bună guvernare și eficacitatea politicilor anticorupție. Conflictele de interes ridică probleme specifice la nivel local. Sunt necesare mai multe eforturi pentru a disemina bunele practici aplicate de anumite regiuni sau administrații locale și a crea condiții de egalitate atât pentru funcționarii aleși, cât și pentru cei desemnați la nivel local, în special în ceea ce privește standardele de transparență, divulgarea activelor, prevenirea și sancționarea conflictelor de interese precum și controlul cheltuielilor publice.”

Strategia Națională Anticorupție - HOTĂRÂRE Nr. 583/2016 vizează Dezvoltarea unei culturi a transparenței pentru o guvernare deschisă la nivel central și local (Obiectiv general 1), ceea ce implică Creșterea transparenței instituționale și a proceselor decizionale (Obiectiv specific 1.1) și Creșterea transparenței proceselor de administrare a resurselor publice (Obiectiv specific 1.2)

2.2. Ghiduri de bune practici UNDP

Pentru a veni în sprijinul autorităților locale, în 2018 UNDP a dezvoltat un ghid de bune practici pentru prevenirea riscului de corupție (Good Practices în public sector excellence to prevent corruption)⁷.

Studiul reprezintă material suport pentru implementarea Convenției împotriva Corupției (UNCAC) și se adresează autorităților publice, cu responsabilități în domeniu.

De asemenea UNDP a dezvoltat și un ghid dedicat autorităților locale (Guide to corruption-free local government)⁸ care prezintă o rețetă în șapte pași de prevenirea corupției la nivel local.

Cei șapte pași pot fi sumarizați astfel:

Pasul 1

Conducerea și angajamentul - promovează o declarație politică de integritate și se angajează să respecte Codul de Etică. Lucrează împreună cu Consiliul local la

---

⁷ <http://www.anti-corruption.org/wp-content/uploads/2018/10/UNDP-2018-Good-Practices-in-Public-Sector-Excellence-to-Prevent-Corruption.pdf>

⁸ <http://localizingthesdgs.org/library/486/Guide-To-Corruption-Free-Local-Government.pdf>

managementul integrității și atribuirea responsabilităților către autoritatea care gestionează problemele de integritate.

Pasul 2

Evaluarea riscului și planificarea - realizează o evaluare a riscului de corupție la nivelul instituției și dezvoltă un plan de integritate care să prevadă măsuri, responsabilități și termene de îndeplinire.

Pasul 3

Asigurarea resurselor necesare - asigurați-vă de competența și conștientizarea întregului personal și angajați-vă la realizarea unor parteneriate puternice privind anticorupția cu ONGuri, instituții media și sectorul de business.

Implementați un sistem eficient de comunicare intern și extern, de maximă transparență și protejând accesul la informații. Utilizați sistemele „open data” (date deschise) pentru a maximiza eforturile de prevenire a corupției.

Pasul 4

Implementarea - Aplicați în timp util și în mod adecvat planul de integritate și aplicați în mod sistematic controale stricte de integritate pentru a minimiza nivelurile de risc în toate procese.

Pasul 5

Raportarea încălcărilor, investigație și proceduri disciplinare - Asigurați măsuri sigure și eficiente, interne și externe, de raportare a încălcării integrității, protejând pe deplin avertizorii de integritate. Mențineți un sistem adecvat pentru detectarea și investigarea încălcărilor integrității, luând măsuri disciplinare, după cum este necesar.

Pasul 6

Monitorizarea și tratarea neconformităților - Monitorizarea eficientă a implementării planurilor de integritate și performanța integrității, mecanisme de feedback din partea cetățenilor și audituri interne regulate.

Pasul 7

Îmbunătățire - Revizuirea consecventă a implementării și monitorizării, integrarea datelor generate, inclusiv lecțiile învățate, pentru a defini îmbunătățirile necesare și planul pentru viitor.

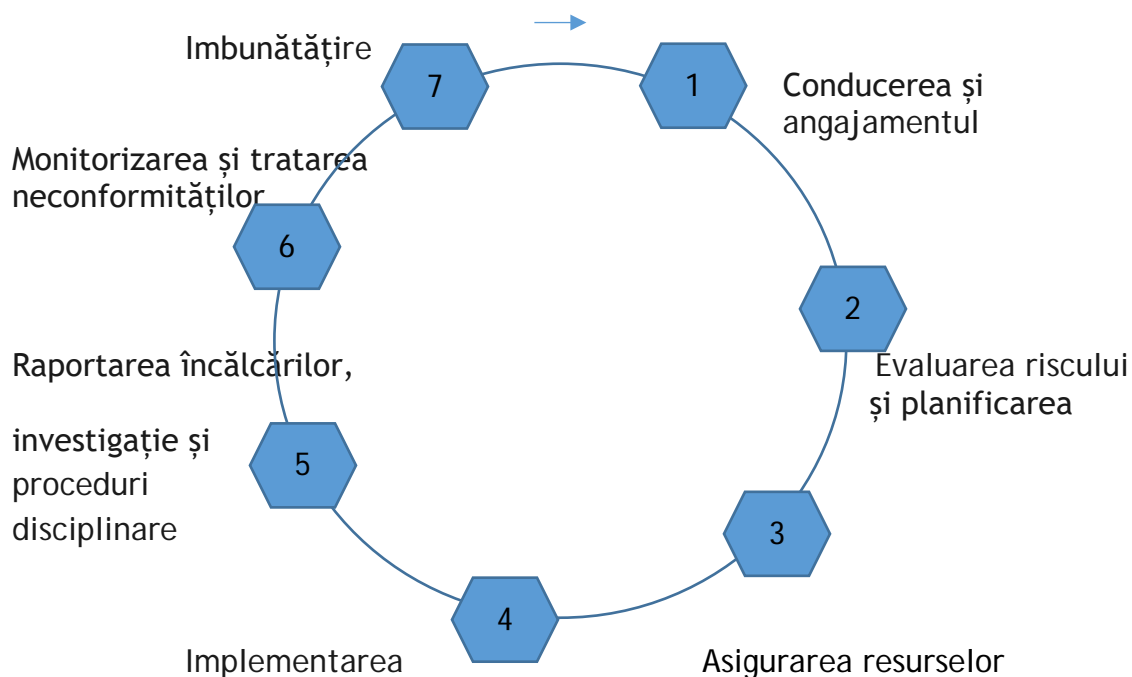

Fig. 1 Ciclul de prevenire a corupției UNDP

2.3. Studii de bune practici

Studiile de caz prezentate în acest capitol reprezintă exemple de bună practică implementate în țări europene, care și-au dovedit eficiența și care pot fi multiplicare și la nivelul municipiului Ploiești. Aplicarea lor ar putea contribui la creșterea transparenței instituționale în procesele decizionale, precum și la creșterea transparenței proceselor administrative a resurselor publice.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Studiu de caz 1 - Evoluție către transparența procesului decizional în administrația publică⁹. Programul Claritate - Grecia

O lege adoptată în 2010¹⁰ impune tuturor instituțiilor publice să își publice online deciziile, inclusiv în ceea ce privește achizițiile publice. Începând cu 1 octombrie 2010, toate instituțiile publice, autoritățile de reglementare și administrațiile locale sunt obligate să își încarce deciziile pe internet cu ajutorul programului „Claritate” (diavgeia - διαύγεια).¹¹ Deciziile entităților publice nu pot fi puse în aplicare dacă nu sunt încărcate pe site-urile internet ale programului „Claritate”. Numai deciziile care conțin date cu caracter personal sensibile și/sau informații privind securitatea națională sunt scutite de această obligație. Fiecare document poartă o semnătură digitală, acestuia atribuindu-i-se în mod automat un număr unic. În cazul în care există o neconcordanță între textul publicat în Monitorul Oficial și cel care figurează pe site-urile internet ale programului „Claritate”, prevalează acesta din urmă. Contractele de achiziții publice încheiate sunt, de asemenea, publicate.

Studiu de caz 2 - Promovarea activă a integrității sectorului public - Olanda¹²

Integritatea, transparența și responsabilitatea sunt promovate în mod activ în administrația publică olandeză. Înființat de Ministerul de Interne și al Relațiilor din cadrul Regatului, Biroul pentru promovarea integrității sectorului public (BIOS) este un institut independent care încurajează și susține sectorul public în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor de integritate. În plus, multe orașe și comunități din Țările de Jos pun în aplicare o politică de integritate la nivel local, care a permis îmbunătățirea detectării derapajelor. Politicile de integritate la scară locală au evoluat în decursul ultimilor 20 de ani, devenind în prezent o parte integrantă a guvernancei locale.

---

⁹ Raportul anticorupție al UE 2014 https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:058aecf0-d9b7-11e3-8cd4-01aa75ed71a1.0005.04/DOC_2&format=PDF

¹⁰ Legea nr. 3861/2010.

¹¹ <https://diavgeia.gov.gr/en>

¹² Raportul anticorupție al UE 2014 https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:058aecf0-d9b7-11e3-8cd4-01aa75ed71a1.0005.04/DOC_2&format=PDF

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Studiu de caz 3 - Acces la informații de interes public - „Administrație locală deschisă” - Slovacia

În cadrul monitorizării externe a cheltuielilor publice, inițiativa „Administrație locală deschisă” a Slovaciei clasează 100 de orașe slovace în funcție de un set de criterii bazate pe transparența procedurilor de achiziții publice, accesul la informații, disponibilitatea datelor de interes public, participarea publicului, deontologie și conflicte de interese. Proiectul este derulat de Transparency Internațional.

Studiu de caz 4 - Măsuri anti-mafia - Italia

Instrumente de gestionare a riscurilor și platforme de achiziții publice în Italia

Mai multe rețele și asociații ale administrațiilor regionale și locale desfășoară acțiuni concrete de prevenire a infiltrării mafiei în structurile publice și de promovare a transparenței achizițiilor publice la nivel regional (de exemplu, Avviso Pubblico, ITACA). La nivelul autorităților publice au fost luate diverse alte măsuri de prevenire a infiltrării rețelelor infracționale în contractele publice (de exemplu, CĂPĂCI - Crearea unor proceduri automate împotriva infiltrării rețelelor infracționale în contractele publice - un proiect și orientări elaborate de Comitetul pentru coordonarea supravegherii de înalt nivel a lucrărilor publice de anvergură pentru verificările antimafia asupra proiectelor mari de infrastructură).

Studiu de caz 5 - Supervisor - Slovenia

Urmărirea fondurilor publice - aplicație online pentru prevenirea corupției din Slovenia
Aplicația online „Supervisor” furnizează informații privind tranzacțiile comerciale ale instituțiilor legislative, judiciare și executive, ale organismelor publice autonome ale comunităților locale și ale agențiilor lor cu personalitate juridică etc. Aplicația precizează părțile contractante, beneficiarii cei mai importanți, entitățile juridice conexe, datele, valorile și scopurile tranzacțiilor. Aceasta oferă o imagine de ansamblu asupra cheltuielilor în valoare medie de 4,7 miliarde EUR anual, efectuate de sectorul public pentru bunuri și servicii. Aceasta furnizează, de asemenea, detalii privind

***Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!***

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

consiliile de administrație și de supraveghere ale tuturor societăților deținute sau controlate de stat și privind rapoartele lor anuale. Acest sistem de asigurare a transparenței facilitează detectarea neregulilor contractelor de achiziții publice și ale cheltuielilor publice.

Studiu de caz: 6 Indexul sistemului de integritate local

Indexul sistemului de integritate local¹³ este un proiect al organizației neguvenamentale Transparency Internațional Bulgaria inițiat în 2014 și care își propune să realizeze un index anual al integrității, în vederea implicării societății civile monitorizarea și evaluarea instituțiilor și actorilor de la nivel local. Inițiativa este pusă în aplicare prin intermediul a trei activități principale:

- Evaluarea capacității instituțiilor publice locale și a altor acțiuni de implementare a politicilor anticorupție durabile; elaborarea unui Index anual al Sistemului Integrității Locale;
- Consolidarea integrității comunităților locale: dezvoltarea capacității autorităților locale de a implementa politici pe termen lung pentru prevenirea corupției;
- Advocacy pentru reformele politicilor locale anticorupție.

Proiectul este implementat împreună cu o rețea de ONGuri locale ce contribuie la elaborarea indexului dar și la creșterea capacității societății civile de abordare a problematicii corupției.

Indexul Integrității Locale permite o analiză comparativă a celor 27 de municipalități din centrele regionale ale Bulgariei. Indexul se bazează pe informații provenite dintr-o gamă largă de surse de date, inclusiv rapoarte oficiale publice, studii de specialitate efectuate în fiecare municipalitate, date primite în baza Legii privind accesul la informații publice. Indexul este axat pe nouă instituții și actori principali care formează pilonii sistemului de integritate locală, conform metodologiei Transparency Internațional. Acțiunile lor afectează în mod direct climatul de afaceri și posibilitățile de dezvoltare durabilă a comunității. Evaluarea fiecărui pilon este axată pe evaluarea a trei dimensiuni principale:

---

¹³ <http://lisi.transparency.bg/en/the-project/>

Capacitate totală de performanță

- Rolul în procesul de consolidare a sistemului de integritate locală
- Regulile interne de guvernanță în categoriile de transparență, responsabilitate și integritate.

Evaluarea se face pe o scară de la 1 la 5, unde 1 înseamnă performanță foarte slabă și 5 - performanță foarte bună.

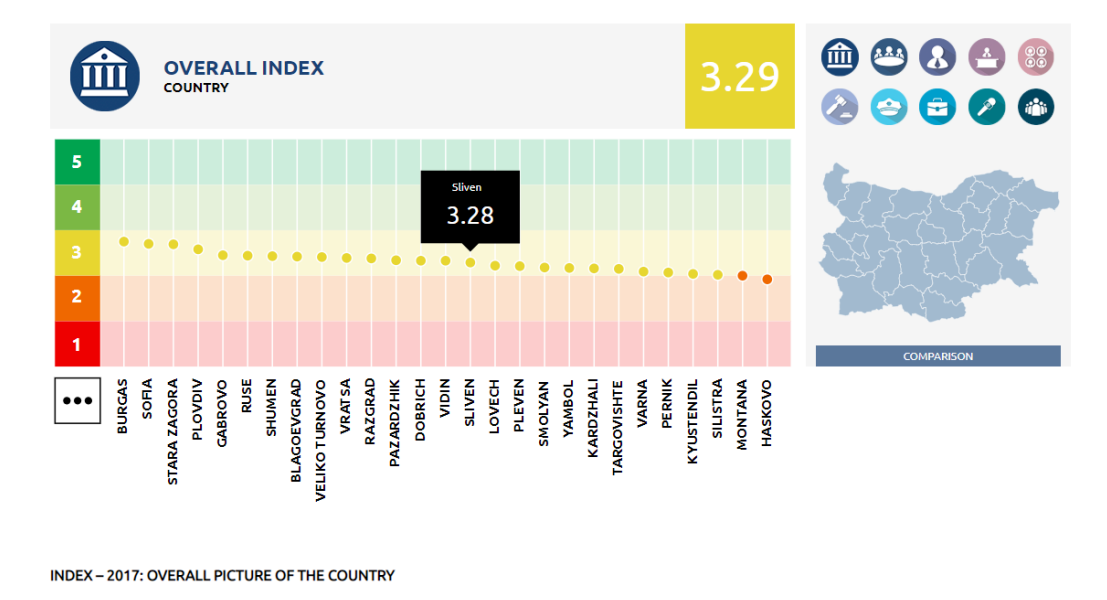

Fig.2 Indexul sistemului de integritate local în Bulgaria 2017

Studiu de caz: 7 Incognito¹⁴ (<https://www.romaniaincognito.ro/#/>)

Incognito este un portal realizat de organizația Code for Romania, în colaborare cu jurnaliști și ONGuri care cred că doar adevărul poate învinge cazurile de abuz și corupție.

Prin intermediul lui pot fi transmise documente de interes public către jurnaliști și

¹⁴ <https://www.romaniaincognito.ro/#/>

ONGuri, protejând în același timp identitatea expeditorului.

Platformă este un sistem complet securizat și anonimizat, care nu cere și nu păstrează informații despre identitatea expeditorului sau locația de unde sunt transmise datele.

Prin intermediul ei se poate comunica anonim și gratuit cu destinatarii aleși (ONGuri și/ sau jurnaliști).

Platforma este un instrument foarte util pentru avertizorii de integritate a căror identitate trebuie protejată.

Ea poate fi dezvoltată, astfel încât primăriile să își creeze cont prin intermediul căruia să primească sesizări anonimizate de la avertizorii de integritate, evitând astfel orice fel de suspiciune.

Incognito	Dacă vrei să trimiți informații confidențiale, folosește sistemul securizat Incognito:
Cum funcționează	Nu trimite informații decât prin sistemul securizat, apăsând butonul galben Trimite o informație
Întrebări frecvente	Nu folosi e-mailul pentru a ne trimite nouă informații sensibile.
Siguranță pentru surse	Pentru chestiunile neconfidențiale despre Incognito ne poți scrie la adresa de email incognito [at] code4.ro

Fig.3 Platforma Incognito

Există de asemenea și o platformă europeană care încurajează și sprijină avertizorii de integritate: <https://www.whistleblower-rights.org/>

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

Studiu de caz: 8 Anti-Corruption.fi

Finlanda este una din țările UE cu cele mai bune rezultate în prevenirea și combaterea corupției, cu toate acestea continuă să își îmbunătățească practicile și procedurile.

Site-ul Ministerului Justiției din Finlanda dedicat Anti-Corupției¹⁵ conține informații relevante privind lupta împotriva corupției, de la convenții internaționale la care Finlanda este parte, legislația națională, instituții și actori implicați, cooperare internațională și până la test de autoevaluare a instituției pe care o reprezintă utilizatorul de internet. Acest test se găsește la următorul link: <https://korrptiontorjunta.fi/en/test-your-workplace>, și este un bun exercițiu de evaluare a gradului de implementare a politicilor de integritate.

Anti-Corruption.fi

Suomi | Svenska | English

Keyword Search

Search page »

HOME WHAT IS CORRUPTION NEWS **DO THE RIGHT THING** WORK AGAINST CORRUPTION CONTACT INFORMATION

Korrptiontorjunta / en / Do the right thing /

How to recognise corruption

Report corruption

Test your workplace

Tips for everyday work

DO THE RIGHT THING

Whether you are a private individual, public official, politician or business representative, your example affects the general atmosphere.

Prevention of corruption is everyone's responsibility. By acting the right way, you can do your part for a corruption-free society and ensure that there is as little corruption in your organisation as possible.

Quick tips for combating corruption:

- Act in a transparent manner and share information. This supports democracy and reduces opportunities for corrupt practices.

Fig. 4 Site-ul Ministerului Justiției din Finlanda dedicat Anti-Corupției

¹⁵ <https://korrptiontorjunta.fi/en/home>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Studiu de caz 9 - Implicarea societății civile în procesul decizional - Muntenegru

Municipiul Tivat din Muntenegru a inițiat o procedură pentru implicarea ONG-urilor în procesul decizional. Procedura se numește „Scaunul liber”.¹⁶

Aceasta oferă posibilitatea reprezentanților ONGurilor să participe la ședințele de consiliu local, să ia parte la dezbaterile pe teme de interes, să aducă argumente, însă ONGurile nu pot vota. Pentru a pune în aplicare această procedură, municipalitatea a amendat codul de conduită al consiliului local, oferind astfel posibilitatea cât mai multor ONG-uri să se implice în procesul decizional, cu scopul îmbunătățirii calității deciziilor la nivel local și creșterii încrederii populației în actul administrativ.

Procedura a condus la creșterea încrederii comunității locale față de aleșii locali și la creșterea interesului ONGurilor față de actul administrativ.

Studiu de caz 10 - Date deschise - Franța

În ultimii ani Frântă a inițiat numeroase soluții inovative de prevenire a corupției, de asemenea Franța participă activ la un număr important de inițiative internaționale precum Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă (Open Government Partnership) și Date Deschise (Open Data). Deschiderea datelor și utilizarea lor de către societatea civilă este considerate o măsură care va contribui la creșterea transparenței și integrității factorilor de decizie.

Franța are o strategie foarte ambițioasă de Date Deschise (Open Data) și a pus la dispoziția publicului pe platforma data.gouv.fr, mii de documente în format reutilizabil.

În secțiunea “transparentă vieții publice”, cetățenii pot găsi date despre bilanțurile anuale ale partidelor politice, declarații de venituri și interese ale miniștrilor și aleșilor. Portalul de asemenea oferă informații despre contractele de achiziții publice, precum și date despre cheltuielile publice ale autorităților regionale și locale, puse la dispoziție de Directoratul General al finanțelor publice.

---

¹⁶https://www.vng-international.nl/wp-content/uploads/2015/06/Toolkit_Accountable_and_Transparent_Service_Delivery_at_Local_Level.pdf

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Cap. 3 - Dezvoltare durabilă

Dezvoltarea durabilă este procesul de dezvoltare care răspunde nevoilor actuale fără a periclita capacitatea generațiilor viitoare de a răspunde propriilor nevoi.

Principalele aspecte ale dezvoltării durabile vizează:

- Abordarea integrativă;
- Principiul „Gândește global - acționează local”;
- Viziunea de lungă durată asupra dezvoltării.

Principalii piloni ai dezvoltării durabile sunt:

- Dezvoltarea economică (vizează dezvoltarea socio-economică/prosperitate economică și transportul durabil);
- Dezvoltarea socială (vizează incluziunea socială, schimbările demografice și sănătatea publică și cultură);
- Dezvoltarea ecologică (vizează protecția mediului, consumul și producția durabilă, conservarea și managementul resurselor naturale, schimbările climatice și energia curată).

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă

Liderii celor 194 state membre ale ONU au adoptat în cadrul Summit-ului privind dezvoltarea durabilă din septembrie 2015, *Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă*, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile - economic, social și de mediu. Pentru prima oară, acțiunile vizează în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

Central Agendei 2030 se regăsesc cele 17 **Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD)**, reunite informal și sub denumirea de **Obiective Globale**. Prin intermediul Obiectivelor Globale, s-a stabilit o agendă de acțiune ambițioasă pentru următorii 15 ani, în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) 2016 - 2030

Fig.5 Reprezentarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă

- ✓ **Fără sărăcie** - Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
- ✓ **Foamete „zero”** - Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
- ✓ **Sănătate și bunăstare** - Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.
- ✓ **Educație de calitate** - Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
- ✓ **Egalitate de gen** - Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
- ✓ **Apă curată și sanitație** - Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.
- ✓ **Energie curată și la prețuri accesibile** - Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferență!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- ✓ **Muncă decentă și creștere economică** - Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
- ✓ **Industrie, inovație și infrastructură** - Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
- ✓ **Inegalități reduse** - Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
- ✓ **Orașe și comunități durabile** - Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru că ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
- ✓ **Consum și producție responsabile** - Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
Acțiune climatică - Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
- ✓ **Viața acvatică** - Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.
- ✓ **Viața terestră** - Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
- ✓ **Pace, justiție și instituții eficiente** - Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.
- ✓ **Parteneriate pentru realizarea obiectivelor** - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Aceste obiective se aplică oricărei națiuni și fiecărui sector. Orașele, firmele, școlile, organizațiile, toate sunt invitate să se alăture și să acționeze. Acest lucru se numește „Universalitate”.

În al doilea rând, obiectivele sunt toate interconectate într-un sistem. Nu ne putem permite să îndeplinim decât unul sau anumite obiective, trebuie să le îndeplinim pe toate, ceea ce contribuie la „Integrare”.

În final, toată lumea recunoaște că atingerea obiectivelor presupune transformări fundamentale, în modul în care trăim pe această planetă. Acest lucru se numește “Transformare”.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

Relaționarea ODD-urilor pe domenii

	OBIECTIVE DEZVOLTARE DURABILĂ	Social	Economie	Mediu & Energie	Drepturi și Guvernanță
1	Fără sărăcie				
2	Zero foame				
3	Sănătate și stare de bine				
4	Educație de calitate				
5	Egalitate de gen				
6	Apă curată și igienă				
7	Energie accesibilă și curată				
8	Muncă decentă și creștere economică				
9	Industrie, inovație și infrastructură				
10	Inegalități reduse				
11	Orașe și comunități durabile				
12	Consum și producție responsabile				
13	Acțiune asupra climei				
14	Viața sub apă				
15	Viața pe pământ				
16	Pace, justiție și instituții puternice				
17	Parteneriate pentru obiective				

Fig.6 Relaționarea ODD-urilor pe domenii

Agenda 2030 reprezintă un progres major pentru mișcarea anti-corupție, deoarece aceasta subliniază importanța promovării transparenței, responsabilității și anti-corupției pentru dezvoltarea durabilă și creează o legătură explicită între corupție, pace și societăți favorabile incluziunii.

Agenda 2030 a stabilit anti-corupția ca un imperativ global, pe care se bazează îndeplinirea tuturor obiectivelor dezvoltării durabile. Obiectivul 16 se referă la pace, justiție și instituții puternice și se bazează pe drepturile omului, subliniind importanța consolidării instituțiilor și a guvernării în angajamentul nostru de a nu lăsa pe nimeni în urmă.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Obiectivul 16 și întreaga agendă, cuprinde elementele esențiale ale unui contract social între stat și societate, în măsura în care acestea urmăresc să asigure o concordanță între așteptările populației cu privire la ceea ce va furniza statul și alți actori (serviciile incluse în obiective, precum și siguranța, statul de drept și un sistem echitabil de justiție, accesul la informații și oportunitățile de participare) și capacitatea instituțională disponibilă în stat și alți actori pentru a răspunde acestor așteptări.

Corupția este o provocare complexă care persistă în multe țări din întreaga lume. Ea are un impact direct asupra celor trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: sociale, economice și de mediu și afectează fiecare dintre cei cinci piloni ai agendei 2030: oameni, planetă, prosperitate, pace și parteneriate.

În ciuda progreselor înregistrate la nivel global, corupția este încă o provocare urgentă. Resursele estimate a fi pierdute din cauza corupției la nivel global depășesc estimările de 10 trilioane de dolari, bani care ar fi suficienți pentru eradicarea sărăciei până în 2030. Bani pierduți din cauza corupției sunt, în esență, o dezvoltare refuzată celor care sunt cei mai expuși riscului de a rămâne în urmă.

Corupția este o problemă transversală, iar vulnerabilitatea față de ea diferă de la sector la sector, fie ea publică sau privată. În general, la nivelul sectorului, impactul negativ al corupției asupra dezvoltării și asupra vieții oamenilor devine deosebit de vizibil. Milioane de oameni sunt obligați să plătească mită pentru a avea acces la serviciile de bază (ex. SDG 3 - Servicii de îngrijire a sănătății, SDG 4 - educație, SDG 6 - apă curată, SDG 7 - energie). Astfel, în special, mijloacele de trai ale grupurilor sărace și vulnerabile sunt afectate negativ de corupție. Dacă refuză să plătească mită, ei se confruntă cu amenințarea că vor pierde accesul la aceste servicii.

Corupția nu are doar un impact negativ asupra vieții de zi cu zi a oamenilor, ci și asupra economiei și mediului. Corupția diminuează potențialul creșterii economice, întrucât distorsionează concurența (de exemplu, prin proceduri de licitație inechitabilă), sau prin servicii de proastă calitate, realizate pe bani mulți. Valoarea extrem de ridicată a anumitor resurse naturale obținute ilegal, cum ar fi fauna sălbatică, pește sau lemn (SDG 14 și 15), face că exploatarea să fie extrem de profitabilă în detrimentul mediului și biodiversității. Corupția în aceste zone rămâne un comportament cu risc scăzut, cu recompense mari. Aceasta, la rândul său, poate avea rezultate devastatoare și pentru comunitățile locale ale căror mijloace de trai depind de aceste resurse naturale.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Cadrul legislativ european și național privind dezvoltarea durabilă

În cadrul UE, începând cu anul 2006¹⁷, conceptul de dezvoltare durabilă a fost integrat în Strategia pentru o Europă Extinsă, într-o viziune strategică unitară și coerentă, având ca obiectiv general îmbunătățirea continuă a calității vieții pentru generațiile prezente și viitoare, pentru crearea unor comunități durabile, capabile să gestioneze și să folosească resursele în mod eficient și să valorifice potențialul de inovare ecologică și socială al economiei, în vederea asigurării prosperității, protecției mediului și coeziunii sociale. În 2010, ca o continuare a dezvoltării durabile a UE, a fost adoptată Strategia Europa 2020¹⁸ de promovare a creșterii inteligente (bazată pe: educație, cercetare, inovare), durabile (bazată pe reducerea emisiilor de carbon, eficiență energetică, resurse regenerabile) și incluzive (crearea de noi locuri de muncă, reducerea sărăciei etc.). Alături de statele membre și respectând principiul subsidiarității UE s-a angajat să devină lider în punerea în aplicare a Agendei 2030 și, implicit, a celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă. Comisia Europeană a prezentat în 22 noiembrie 2016 Comunicarea „Pașii următori pentru un viitor european durabil”¹⁹. Documentul prezintă răspunsul Uniunii Europene la Agenda 2030 și confirmă integrarea obiectivelor de dezvoltare durabilă în cadrul politicii europene și în prioritățile actuale ale Comisiei Europene, evaluarea situației și identificarea celor mai relevante preocupări privind durabilitatea. Prin această comunicare, Uniunea Europeană s-a angajat în favoarea unei dezvoltări durabile prin care „să asigure o viață demnă pentru toți respectând limitele planetei, care să reunească prosperitatea și eficiența economică, societăți pașnice, incluziunea socială și responsabilitatea față de mediu”.

Strategia de dezvoltare durabilă a Uniunii Europene are ca obiective generale: limitarea schimbărilor climatice, a costurilor și a efectelor negative pentru societate și mediu; asigurarea unui sistem de transport care să poată satisface nevoile economice, sociale și de mediu ale societății, minimizând impactul nedorit asupra acestora; promovarea modelelor de producție și consum durabile; îmbunătățirea managementului și evitarea

---

¹⁷ Strategia de Dezvoltare Durabilă a UE revizuită – Angajament pentru realizarea dezvoltării durabile, Consiliul UE, Bruxelles, 26 iunie 2006

¹⁸ EUROPA 2020, O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii, COM(2010) 2020 final, https://www.mae.ro/sites/default/files/file/Europa2021/Strategia_Europa_2020.pdf

¹⁹ COM(2016)793 - Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions “Next steps for a sustainable European future European action for sustainability”

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!**

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

supraexploatării resurselor naturale, recunoscând valoarea serviciilor ecosistemelor; promovarea unei bune sănătăți publice în mod echitabil și îmbunătățirea protecției împotriva amenințărilor asupra sănătății; promovarea incluziunii sociale prin luarea în considerare a solidarității între și în cadrul generațiilor, asigurarea securității și creșterea calității vieții cetățenilor, ca o condiție pentru păstrarea bunăstării individuale; promovarea activă a dezvoltării durabile pe scară largă, pentru a asigura concordanța între politicile interne și externe ale UE și angajamentele internaționale ale Uniunii privitoare la dezvoltarea durabilă.

Strategia națională a României de dezvoltare durabilă²⁰ a fost actualizată la sfârșitul anului 2018. Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD. Strategia susține dezvoltarea României pe trei piloni principali, respectiv economic, social și de mediu. Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

---

²⁰ <https://sgg.gov.ro/new/wp-content/uploads/2018/11/ANEXA-SNDDR-2030.pdf>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Cap. 4 - Egalitatea de șanse și tratament

Egalitatea de gen în societate, femeile și bărbații nu au aceleași roluri, resurse, nevoi și interese. Nu participă în mod egal la luarea deciziilor. Valorile atribuite “muncii femeilor” și “muncii bărbaților” nu sunt aceleași; aceste diferențe variază de la o societate la alta, de la o cultură la alta și sunt denumite “diferențe de gen”. Genul se referă la diferențele sociale dintre femei și bărbați care sunt învățate și care se schimbă în timp. Aceste diferențe variază mult în interiorul unei culturi și de la o cultură la alta. Genul este un instrument conceptual cu ajutorul căruia sunt analizate rolurile, responsabilitățile, constrângerile, șansele și nevoile bărbaților și femeilor în orice context. Rolurile și nevoile de gen sunt influențate de clasă, vârstă, rasă și 9 etnie, cultură și religie și de mediul geografic, economic și politic. În orice context social, rolurile de gen pot fi flexibile sau rigide, asemănătoare sau diferite, complementare sau în conflict. Pe lângă diferențele dintre femei și bărbați, mai pot exista diferențe în cadrul aceleiași categorii în ceea ce privește nivelul socioeconomic, puterea de decizie și vârstă. Termenul de “gen” nu îl înlocuiește pe cel de “sex” care se referă doar la diferențele biologice (de exemplu, datele statistice sunt diferențiate pe sexe).

Egalitatea între femei și bărbați este un drept fundamental, o valoare comună a UE, și o condiție necesară pentru realizarea obiectivelor UE de creștere economică, ocuparea forței de muncă și a coeziunii sociale. Cu toate că inegalitățile încă există, în prezent UE a făcut progrese semnificative în ultimele decenii în realizarea egalității între femei și bărbați. Aceasta este - în principal - datorită legislației de tratament egal, integrarea dimensiunii egalității de gen și măsurile specifice pentru avansarea femeilor. Aceste aspecte vizează accesul la ocuparea forței de muncă, egalitatea salarială, protecția maternității, concediul parental, de asigurări sociale și profesionale, securitatea socială, sarcina probei în cazurile de discriminare și de auto-ocupare a forței de muncă. Principiul egalității de șanse între femei și bărbați a început să fie transpus în legislația și în politicile UE, urmărindu-se reglementarea vieții sociale a Statelor Membre din perspective economice. Astfel, egalitatea între femei și bărbați pe piața muncii s-a dovedit de importanță crucială în spațiul comunitar, plasând problematica egalității de șanse în centrul Strategiei Europene pentru Ocupare.

Strategia Comunitară urmărește să combine integrarea perspectivei de gen în toate politicile și programele Comunității Europene concomitent (complementar) cu promovarea acțiunilor specifice în favoarea femeilor. În plus față de dispozițiile legale

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

referitoare la egalitatea de tratament dintre bărbați și femei, legislația UE anti-discriminare a fost înlocuită de asigurarea unui nivel minim de protecție și un tratament egal pentru toată lumea de viață și de muncă în Europa. Aceste legi sunt proiectate pentru a asigura un tratament egal, indiferent de: rasă sau origine etnică, religie și credință, dizabilități, orientare sexuală, vârstă. Aceste legi au scopul de a asigura egalitatea de tratament, în multe aspecte legate de viața de zi cu zi - de la locul de muncă, care acoperă probleme de educație, asistență medicală și de acces la bunuri și servicii. Ca și cetățeni cu drepturi depline, persoanele cu handicap au drepturi egale și au dreptul la demnitate, egalitate de tratament, de viață independentă și de participarea deplină în societate. Activarea persoanelor cu handicap de a beneficia de aceste drepturi este principalul scop al UE de strategie pe termen lung pentru includerea lor activă.

Egalitatea de șanse în legislația comunitară și națională

Uniunea Europeană are la bază un set de valori, inclusiv egalitatea, și promovează egalitatea între femei și bărbați (articolul 2 și articolul 3 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE)²¹. Aceste obiective sunt, de asemenea, consacrate în articolul 21 din Carta drepturilor fundamentale²². În plus, articolul 8 din TFUE conferă Uniunii sarcina de a elimina inegalitățile și de a promova egalitatea între bărbați și femei prin toate activitățile sale (acest concept este cunoscut și sub numele de "integrarea dimensiunii de gen" - gender mainstreaming). Uniunea și statele membre s-au angajat, prin Declarația nr. 19 anexată la Actul final al Conferinței interguvernamentale care a adoptat Tratatul de la Lisabona²³, „să combată toate formele de violență în familie [...] să prevină și să pedepsească aceste infracțiuni și să sprijine și să protejeze victimele”.

La 5 martie 2010, Comisia a adoptat Carta femeilor²⁴ urmărind să îmbunătățească

²¹ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:2bf140bf-a3f8-4ab2-b506-fd71826e6da6.0001.02/DOC_1&format=PDF

²² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012P/TXT&from=PT>

²³ <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/5/tratatul-de-la-lisabona>

²⁴

<http://www.mmssf.ro/pub/imagemanager/images/file/Domenii/Egalitate%20de%20sanse/Carta%20femeii%202010%20-%20declaratia%20CE.pdf>

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferență!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

promovarea egalității dintre bărbați și femei în Europa și în întreaga lume. În decembrie 2015, Comisia a publicat Angajamentul strategic pentru egalitatea de gen 2016-2019²⁵

ca urmare și în continuarea Strategiei Comisiei pentru egalitatea între bărbați și femei (2010-2015)²⁶. Angajamentul strategic se concentrează pe cinci domenii prioritare: creșterea participării femeilor pe piața forței de muncă și egalitate în ceea ce privește independența economică; reducerea diferenței de remunerare, de câștiguri și a diferențelor de pensie dintre bărbați și femei; promovarea egalității între femei și bărbați în procesul decizional; combaterea violenței pe criterii de gen și protejarea și sprijinirea victimelor; promovarea egalității de gen și a drepturilor femeilor în întreaga lume.

La 26 octombrie 2015, Consiliul a adoptat „Planul de acțiune privind egalitatea de gen 2016-2020”. Noul Plan de acțiune privind egalitatea de gen (GAP) pentru perioada 2016-2020 subliniază necesitatea ca femeile și fetele să beneficieze pe deplin și în mod egal de toate drepturile omului și libertățile fundamentale, precum și necesitatea realizării egalității de gen și a capacității femeilor și fetelor

În România conform Legii nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, republicată, prin egalitate de șanse între femei și bărbați se înțelege luarea în considerare a capacităților, nevoilor și aspirațiilor diferite ale persoanelor de sex masculin și, respectiv, feminin și tratamentul egal al acestora.

Potrivit prevederilor OUG nr. 61/2008 privind implementarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, prin principiul egalității de tratament se înțelege că nu va exista nicio discriminare directă bazată pe criteriul de sex, inclusiv aplicarea unui tratament mai puțin favorabil femeilor pe motive de sarcină și maternitate și că nu va exista nicio discriminare indirectă bazată pe criteriul de sex.

Este de menționat HG nr. 365/24.05.2018 privind aprobarea Strategiei naționale privind

²⁵ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei - Angajamentul strategic pentru egalitatea de gen 2016-2019 (SWD(2015)0278).

²⁶ Reflecțiile cu privire la viitoarea strategie au început în septembrie 2014 cu un atelier intitulat „Noua strategie pentru egalitatea de gen după 2016”, care a lansat pregătirea raportului din proprie inițiativă al Comisiei FEMM, ce a condus la adoptarea unei rezoluții a Parlamentului European la 9 iunie 2015 referitoare la Strategia UE pentru egalitatea între femei și bărbați post-2015 (JO C 407, 4.11.2016, p. 2). Contribuțiile la atelier pot fi consultate pe site-ul de internet al Parlamentului European

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferență!**

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

promovarea egalității de șanse între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2018-2021 și Planul operațional pentru perioada 2018 - 2021 pentru implementarea Strategiei, cu prevederi care vizează:

- promovarea perspectivei de gen în procesul educațional;
- promovarea perspectivei de gen în politicile de o cupare;
- creșterea gradului de conștientizare cu privire la importanța concilierii vieții de familie cu viața profesională;
- încurajarea integrării pe piața muncii a femeilor vulnerabile la fenomenul discriminării;
- monitorizarea participării echilibrate a femeilor și bărbaților la procesul de decizie;
- combaterea fenomenului de hărțuire și hărțuire sexuală la locul de muncă, combaterea fenomenului de violență de gen;
- introducerea perspectivei de gen în politicile naționale.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Cap. 5 - Recomandări de bune practici pentru UAT Municipiul Ploiești

În cadrul proiectului PROETIC, se implementează următoarele activități principale:

- Adaptarea Codului de etică și integritate a personalului Municipiului Ploiești;
- Elaborarea și introducerea de mecanisme și proceduri pentru asigurarea transparenței, eticii și integrității la nivelul Municipiului Ploiești;
- Informarea, conștientizarea și responsabilizarea comunității și personalului din cadrul Municipiului Ploiești cu privire la măsurile de anticorupție reglementate de legislația națională;
- Dezvoltarea și implementarea de acțiuni și măsuri pentru prevenirea și combaterea corupției;
- Promovarea dialogului cu societatea civilă prin intensificarea implicării acesteia privind monitorizarea și evaluarea implementării măsurilor anticorupție;
- Monitorizarea implementării măsurilor anticorupție implementate la nivelul Municipiului Ploiești;
- Diseminarea acțiunilor anticorupție realizate în Municipiul Ploiești;
- Dezvoltarea cunoștințelor și abilităților unui număr de 40 de persoane din personalul Municipiului Ploiești, prin furnizarea de cursuri informale în vederea prevenirii corupției, creșterii eticii și integrității;
- Derularea cursurilor de formare profesională pentru un număr de 40 de persoane din personalul Municipiului Ploiești, în vederea prevenirii corupției, creșterii eticii și integrității.

Pentru asigurarea sustenabilității proiectului și pentru asigurarea continuă și consecvență a unui management etic la nivelul UAT Municipiul Ploiești, este nevoie de o abordare integrată în cadrul managementului instituției.

Principalele recomandări de bune practici pentru Municipiul Ploiești pot fi rezumate astfel:

5.1. Coordonarea eforturilor de prevenire și combatere a corupției

Combaterea corupției necesită cooperarea unui număr mare de actori de la nivel central, municipal și al societății civile.

Colaborarea între organele de drept, administrația judiciară, administrația publică centrală și locală, precum și alte organisme ale societății civile este necesară pentru a realiza o îmbunătățire durabilă a oricărei forme de prevenire și combatere a corupției.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

5.2. Implicarea societății civile pentru prevenirea și combaterea corupției

Implicarea efectivă a societății civile este considerată o piatră de temelie a politicii anticorupție de succes.

Analiza statistică a statelor membre UE a arătat că "controlul corupției este semnificativ mai bun în țările cu un număr mai mare de ONG-uri și cu mai mulți cetățeni angajați în activități de voluntariat". Acest lucru nu este surprinzător, deoarece adesea actorii din societatea civilă au mai multe pârghii pentru a combate corupția, decât organismele guvernamentale, care pot fi adesea, mai de grabă parte a problemei, decât a soluției.

Măsurile sugerate includ sporirea transparenței și promovarea contribuției publicului la luarea deciziilor; asigurarea accesului publicului la informații de interes general; întreprinderea de activități de informare publică care contribuie la netolerarea corupției, precum și programe de educație publică, inclusiv programe școlare și universitare; respectând, promovarea și protejarea libertății de căutare, primire, publicare și difuzare a informațiilor privind corupția.

ONG-urile pot juca multe roluri speciale, de exemplu, pot funcționa ca observatori de pază, care atrag atenția publicului asupra eșecurilor organelor publice sau pot să participe activ la elaborarea politicilor anticorupție și chiar la punerea lor în aplicare.

5.3. Creșterea conștientizării cetățenilor privind prevenirea și combaterea corupției

Succesul politicii anticorupție este adesea legat de gradul de conștientizare al populației și schimbarea de atitudine față de subiectul corupției.

Sensibilizarea publicului se face prin campanii și programe educaționale, distribuirea de broșuri și pliante, audieri publice, discuții și dezbateri televizate etc.

Se recomandă elaborarea și implementarea unei strategii de comunicare cu cetățenii și alte părți interesate, pentru prevenirea corupției

5.4. Transparența decizională în actul administrativ ca factor de prevenire a corupției

Un management performant în administrația publică se poate realiza numai cu participarea largă a comunității și a altor părți interesate pentru lansarea unor noi idei, identificarea unui spectru larg de nevoi și probleme ce trebuie abordate, identificarea

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

capacităților necesare pentru atingerea obiectivelor asumate și nu în ultimul rând, la realizarea unui consens necesar implementării acțiunilor prioritare.

Participarea publică este astăzi general acceptată ca un principiu de bază ce poate contribui în mod semnificativ la o administrare mai eficientă, sustenabilă și democratică; în general sunt recunoscuți trei piloni ai participării publice:

- accesul la informație;
- participarea publică în procesul de luare a deciziilor;
- accesul la justiție

Principalele beneficii ale încurajării participării publice sunt:

- îmbunătățirea bazei informaționale pentru luarea deciziilor;
- promovarea abordărilor inovative;
- mărirea gradul de acceptare a publicului ;
- reducerea problemelor de punere în practică a deciziilor;
- determinarea activității de guvernare mai integrată și mai responsabilă;
- stimularea învățării sociale.

Mobilizarea comunității este un proces continuu și cumulativ al comunicării, al educației și al organizării. Odată ce cetățenii vor ști că autoritățile publice se consultă cu ei, cetățenii se vor considera implicați în calitatea lor de participanți la un proces democratic, asigurând prin aceasta principiul democrației participative.

„În procesul de furnizare a serviciilor publice care să satisfacă nevoile generale ale societății în scopul îndeplinirii interesului general, cetățenii trebuie să se identifice în următoarele roluri :

- a) să beneficieze de serviciile publice furnizate;
- b) să plătească impozite, taxe aferente serviciilor publice de care beneficiază în satisfacerea propriilor nevoi;
- c) atunci când situația o impune, să-și apere drepturile de consumator și să ia măsuri pentru daunele suferite;
- d) să își îndeplinească cum se cuvine calitatea de cetățean corect și cinstit, loial față de patrie prin participarea la vot.

În calitatea sa de participant la procesul de furnizare a serviciilor publice, cetățeanul se prezintă în următoarele ipostaze:

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- a) beneficiar: atunci când primește un beneficiu în bani, de care se bucură o anumită perioadă de timp limitată;
- b) consumator: când i se oferă posibilitatea de a alege un serviciu public sau privat, după bunul său plac;
- c) utilizator: când i se pune la dispoziție un anumit serviciu public de care acesta nu este dependent, așadar își poate desfășura activitatea în condiții normale chiar și în lipsa acestui tip de serviciu public;
- d) cumpărător: atunci când, pentru a beneficia de calitatea unui serviciu public este nevoit să plătească o anumită sumă de bani;
- e) contribuabil: se referă la obligațiile pe care trebuie să le aibă în vedere în calitate de cetățean, obligații concretizate în taxe și impozite;
- f) cetățean supus unor reguli, pe care acesta trebuie să le respecte; un exemplu în acest sens îl constituie protecția mediului, aspect pe care cetățeanul trebuie să-l aibă în vedere, pentru că, prin faptul că respectă mediul înconjurător se respectă, de fapt, pe sine.

În relația cu prestatorii de servicii publice, cetățeanul se remarcă a fi „un administrat cu drepturi și obligații”, tocmai de aceea trebuie avut în permanență în vedere faptul că i se oferă anumite servicii publice capabile să-i satisfacă nevoile din ce în ce mai diversificate, astfel i se respectă dreptul de a beneficia de servicii publice, dar, în același timp, trebuie să respecte anumite reguli care i se impun și cărora trebuie să se conformeze.”²⁷

Pentru consolidarea administrației publice, este imperios necesar sprijinul populației și creșterea gradului de încredere în instituții și în aleși. Pentru aceasta este necesară:

- construirea încrederii și integrității în sistemul administrației publice;
- promovarea onestității ca o politică de bază în administrație;
- gestionarea problemelor comunității cu moralitate și profesionalism.

5.5. Digitalizarea sau democrația electronică

Recomandarea CM/Rec(2009)1 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind democrația electronică (e-democrația) recunoaște că tehnologiile informaționale și de comunicare (TIC) facilitează participarea democratică mai largă de către

---

²⁷ Dincă D., Servicii publice și dezvoltare locală, Ed. Lumina Lex, București 2008, p. 118.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

persoane individuale și grupuri, precum și o transparență și responsabilitate mai mare în instituțiile și procesele democratice și conține orientări concrete pentru introducerea și dezvoltarea e-democrației.

Importanța participării publicului a fost recunoscută prin numeroase instrumente ale Consiliului Europei, multe dintre ele se referă la nivelul local.

Recomandarea CM/Rec(2001)19 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind participarea cetățenilor la viața publică locală a fost primul instrument în acest domeniu.

Aceasta recomandă guvernelor statelor membre să elaboreze o politică de promovare a participării publicului la viața publică locală și să abiliteze autoritățile locale să folosească diverse instrumente de participare într-un cadru juridic național.

Recomandarea CM/Rec(2009)2 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind evaluarea, auditarea și monitorizarea participării și a politicilor de participare la nivel local și regional include un instrument de autoevaluare a participării cetățenilor la nivel local." ²⁸

5.6. Măsurarea, evaluarea și monitorizarea implementării măsurilor de prevenire și combatere a corupției

Monitorizarea este un element important în orice politică publică. Monitorizarea poate fi efectuată la un nivel de bază, cantitativ și are ca rezultat un număr de activități desfășurate, sau poate fi o evaluare mai analitică unde se ia în considerare calitatea și impactul activităților. În domeniul prevenirii și combaterii corupției, monitorizarea ar trebui să permită factorilor de decizie și cetățenilor să vadă ce măsuri majore sunt adoptate, dar și modul în care acestea sunt implementate, precum și impactul avut de acestea și modul în care se schimbă nivelul corupției ca urmare a aplicării respectivelor politici. O astfel de monitorizare analitică poate fi un instrument pentru factorii de decizie, care le asigură credibilitatea și angajamentul în lupta anticorupție. Monitorizarea poate fi efectuată de o agenție publică cu privire la situația din întregul sector public, poate fi o autoevaluare sau poate fi efectuată de actori externi - ONG-uri sau alte instituții academice.

---

²⁸ Sursa: European Center for Non-for profit Law, Council of Europe, Participarea civilă la procese decizionale. O trecere în revistă a standardelor și practicilor din statele membre ale Consiliului Europei, 2016, pg 22

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Concluzii

Corupția este un obstacol în calea creșterii economice. Prin deturnarea resurselor de la rezultatele productive din punct de vedere economic, aceasta subminează eficiența cheltuielilor publice. În plus, mai ales atunci când resursele publice sunt limitate, corupția subminează sustenabilitatea bugetelor publice și reduce fondurile publice destinate investițiilor. În scenariile de deficit, costul serviciului acelei părți a datoriei care rezultă din corupție are un impact suplimentar pe termen lung asupra fondurilor publice.

În mediul de afaceri, corupția creează incertitudine, încetinind procesele și putând să ducă la costuri suplimentare. Astfel, locul respectiv devine mai puțin atrăgător pentru desfășurarea afacerilor, nivelul investițiilor private și al competitivității scade în consecință, iar economia nu își poate valorifica întregul potențial.

Corupția are și rolul de factor de descurajare a contribuabililor în ceea ce privește plata impozitelor. Toate aceste efecte se propagă asupra finanțelor din sectorul public, reducând veniturile fiscale și limitând și mai mult capacitatea de investiție a sectorului public. Diminuarea resurselor ca urmare a unor practici de corupție poate avea efecte negative asupra protecției sociale și a serviciilor publice, deoarece micșorează bugetul disponibil și perturbă accesul echitabil la serviciile publice.

În timp, corupția alimentează și adâncește inegalitățile sociale, erodând încrederea în stat, în instituții și în administrația publică. În ultimă instanță, în cazuri extreme, corupția poate constitui o amenințare la adresa democrației înseși.

În schimb, un nivel crescut de transparență și de integritate în sectorul public creează mai puține situații prielnice corupției. Aceasta se traduce printr-o mai mare competitivitate, o eficiență crescută în colectarea impozitelor și în cheltuielile publice și o consolidare a statului de drept. Ca urmare, concurența pe piața bunurilor și a serviciilor se îmbunătățește odată cu reducerea barierelor în calea comerțului și a investițiilor.

Voința politică reală este o condiție esențială pentru o reformă națională cu rezultate pe termen lung. Aceasta înseamnă conștientizarea problemelor legate de corupție la nivel politic, prioritizarea resurselor pentru aplicarea politicilor anticorupție, stabilirea unor obiective clare și tangibile și crearea unui climat general de responsabilitate

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

politică.

Măsurile de reducere a corupției, a conflictelor de interese și a favoritismului trebuie să fie asociate cu schimbări structurale și de mentalitate profunde în cadrul organismelor publice și al societății în general, și nu cu simpla adoptare a unor acte legislative și asigurarea unei conformități formale. Legislația anticorupție este necesară, dar provocarea principală constă mai ales în punerea sa în aplicare.

Pentru a elabora o strategie de combatere a corupției, este esențial să înțelegem nivelul corupției și formele pe care le îmbracă aceasta și să identificăm sectoarele cu risc ridicat, precum și factorii determinanți. Cu toate acestea, culegerea de date credibile cu privire la nivelul corupției reprezintă o provocare deosebită, dat fiind că aceasta înflorește exact atunci când rămâne ascunsă.

Prevenirea reprezintă un pilon principal în lupta împotriva corupției. O provocare majoră pentru eficacitatea măsurilor de prevenire constă în asigurarea faptului că au la bază o diagnosticare atentă a riscurilor și a vulnerabilităților. Măsurile de prevenire trebuie să se axeze pe problemele pe care caută să le remedieze și să fie utilizate atunci când există o nevoie reală. În caz contrar, ele se pot transforma într-un simplu exercițiu birocratic.

Fără o punere în aplicare și o monitorizare corespunzătoare, chiar și cea mai complexă strategie de prevenire va rămâne pur formală și va avea un impact redus asupra incidenței corupției. O altă provocare este legată de fragmentare. Adesea, măsurile de prevenire nu duc la rezultate vizibile dacă nu fac parte dintr-o abordare cuprinzătoare. De exemplu, instruirea cu scop de sensibilizare va avea un efect minor dacă angajații care se confruntă cu dileme de integritate nu primesc îndrumări și sprijin permanent sau dacă instruirea nu este însoțită de reforme ale serviciului public care să introducă recrutarea pe bază de merit sau rotația personalului în cazul posturilor sensibile.

Măsurile de prevenire pot să nu producă efectele dorite, dacă nu există o direcție clară din partea conducerii și dacă regulile nu sunt aplicate și pe teren. O strategie de prevenire eficientă începe cu luarea de măsuri prompte și proporționale în urma incidentelor, inclusiv de proceduri disciplinare dacă este cazul, însoțite de comunicare și de gestionarea aparițiilor în mass-media în funcție de sensibilitatea aspectelor implicate.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Competența face diferența!*

